

Tekniska nämnden

Åtgärdsplan avseende dricksvattenproblemet på Tranholmen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 7 maj 2020 (Miljö-och hälsoskyddsnämndens ärendenummer 2019-1037) att förelägga Tekniska nämnden i Danderyds kommun att inkomma med en åtgärdsplan avseende dricksvattenproblemet på Tranholmen. Åtgärdsplanen skall minst innehålla kortsiktiga och långsiktiga åtgärder och tidsplan för dessa.

Tranholmen har förbindelsepunkt för det kommunala dricksvattnet i en mätarbrunn i Svanholmsparken. Ledningen därifrån, sjöledningen samt dricksvattennätet på Tranholmen är inte kommunens ansvar.

Tranholmen har drabbats av missfärgat vatten vid ett antal gånger under det senaste halvåret. Missfärgat vatten orsakas oftast av vattenuttag från brandposter som ger förändrade strömmar i vattenrören och rycker loss partiklar från rörets insida som missfärgar vattnet. Detta inträffar på olika platser i hela kommunen, främst på vår och höst då uttaget i brandposter är extra frekvent. Vattnet från brandpostuttagen används till olika entreprenörsuppgifter såsom sandsopning.

VA-verksamheten på tekniska kontoret har under lång tid arbetat på olika sätt för att komma tillrätta med detta problem. Frågan har diskuterats regionalt då detta är ett problem i de flesta kommuner. Dialog med entreprenörer som både lovades och olovades tar vatten från brandposter har genomförts kontinuerligt. Spolning av vattenledningar som drabbats utförs regelmässigt. Diskussion om låsning av brandposter har diskuterats i regionala forum och även genomförts av vissa kommuner.

Som en följd av att hittills genomförda åtgärder inte kunnat stävja problemet och att Miljö-och hälsoskyddsnämnden förelagt Tekniska nämnden att inkomma med en åtgärdsplan har VA-verksamheten tagit fram en sådan.

Åtgärdsplan

Låsning av brandposter

Beskrivning av åtgärd

Uttaget av vatten från brandposter sker både med och utan VA-verksamhetens godkännande. I de fall som uttaget är känt har VA-verksamheten möjlighet att styra uttaget till brandposter som VA-verksamheten av erfarenhet inte orsakar några problem med missfärgat vatten. I de fall uttagen sker olovandes saknas uppenbart den styrningen. En felaktigt hanterad brandpost kan orsaka både baksug och söndervridna ventiler. Problemet har diskuterats i flera år och även mellan kommuner då samordning är att föredra i frågan. Vissa kommuner har redan begränsat åtkomsten av brandposter och andra inte. VA-verksamheten avser att genomföra denna åtgärd då den bedöms ha bäst effekt på problematiken.

Tidsplan

Låsning av brandposter kan ske relativt snabbt. För de brandposter som påverkar Tranholmen vattenförsörjning uppskattas tidsåtgången till några dagar, uppskattningsvis kan detta vara färdigställt senast 10 juni 2020.

Kostnad

Kostnaden för de aktuella brandposterna uppskattas till cirka 5000 kronor och därefter en mindre löpande summa för att ersätta lås och likande.

Byggnad av vattenkiosker

Beskrivning av åtgärd

För att möta den efterfrågan som finns på dricksvatten till tekniska uppdrag föreslås att bygga två vattenkiosker i kommunen. Vattenkioskerna möjliggör entreprenörer att få tillgång till vatten på ett tryggt och kontrollerat sätt. Vattenkiosker är idag en standardprodukt, finns i flera kommuner och köps förfabricerade. VA-verksamheten avser att genomföra denna åtgärd

Tidsplan

Att bygga själva vattenkiosken är ett relativt enkelt projekt. Första skall dock lämpliga platser fastställas och bygglov sökas och beviljas. Tekniska kontoret har idag planer på var dessa stationer kan placeras men ytterligare utredningar behöver göras. Ett system för debitering behöver också upprättas Att under 2020 få färdigställt i vart fall en kiosk är en rimlig tidsplan.

Kostnad

Anläggande av en vattenkiosk med de kringarrangemang som är nödvändiga kostar cirka 1 mnkr.

Spolning av ledning

Beskrivning av åtgärd

Att spola ledningen är det sätt missfärgat vatten och invändiga beläggningar och rost kan avlägsnas ur systemet när det väl uppstått. Ett lagom högt flöde är viktigt för att uppnå önskvärd effekt. VA-verksamheten avser att genomföra denna åtgärd vid behov.

Tidsplan

Spolning av ledningar kan göras både förebyggande och vid akut driftstörning. Det finns olika tekniker för spolningar och man kan till exempel använda luft för att få större effekt. Danderyd spolar vid akuta driftstörningar på ett traditionellt sätt vilket är att öppna brandposter på en lagom nivå.

Kostnad

Kostnaden för spolning är låg och består av driftentreprenörens tid och kostnad för det utströmmande vattnet.

Analysera flöden

Beskrivning av metoden

Med hjälp av matematiska metoder kan en hydraulisk analys göras av ledningsnätet. Med hjälp av den kan VA-verksamheten analysera ledningsträckor och hur flödena går. På det sättet kan verksamheten bättre förstå vilka ledningar som påverkar vattenleveransen till Tranholmen och vilka brandposter som är kritiska. VA-verksamheten avser att genomföra denna åtgärd.

Tidsplan

De matematiska verktygen har redan VA-verksamheten förfogande över. Själva hydrauliska analysen tar cirka två veckor och det arbetet är redan påbörjat. Sedan återstår ytterligare analys hur till exempel ledningsdimensionsförändringar skulle påverka situationen. Det kan ta ytterligare ett par veckor. Sammantaget räknar VA-verksamheten att detta kan göras på en månad och vara klart till den 30 juni.

Kostnad

Då de matematiska modellerna redan finns på plats är det framförallt förvaltningens eget arbete som kostar. En viss konsultkostnad kan också tillkomma.

Byta ledningar.**Beskrivning av metoden**

Efter den hydrauliska analysen och andra erfarenhetsmässiga bedömningar kan delar av ledningsnätet bytas ut. En djupare analys behöver göras för att veta vilka sträckor som eventuellt är aktuella. VA-verksamheten har idag en prioriteringslista för utbyte av äldre ledningar och i dagsläget är inga av sträckorna runt Svanholmsparken på den listan. VA-verksamheten gör alltid bedömningar från fall till fall och en omprioritering av förnyelsesträckor kan komma att göras. VA-verksamheten kommer att avvakta denna åtgärd tills vidare.

Tidsplan

Beroende på hur akut en ledningsomläggning bedöms vara kan VA-verksamheten genomföra den på olika tid. I normalfallet aktualiseras behovet, VA-verksamheten genomför de undersökningar som behövs, gör grov förprojektering och uppskattar vad investeringen kan kosta. Därefter tas den upp i budgetarbetet och beslutas ca 8 månader senare. Den budgeten blir giltig cirka en månad efter fastställande. Därefter kan VA-verksamheten genomföra upphandling och genomföra förnyelsen av ledningen. Sammantaget blir det i normalfallet ca 1,5 år.

Kostnad

Det är naturligtvis helt avgörande vilka ledningssträckor som kan komma att bli föremål för förnyelse som avgör kostnaden. Det är också vanskligt att uppskatta kostnader för ledningsomläggning utan att ha gjort noggrannare undersökningar och utredningar. Det rör sig alltid om mångmiljonbelopp.

Vara aktiva vid övertramp**Beskrivning av metoden**

VA-verksamheten har många gånger ertappat företag med otillåtet vattenuttag. Åtgärden hittills har varit att upplysa om att uttag inte är tillåtet och att i vissa fall skicka en faktura på vattenuttaget. Hädanefter kommer verksamheten att tydligt förklara det otillåtna i agerandet och överväga polisanmälan. Detta kommer att gälla i hela kommunen men berör alltså området runt Svanholmsparken. VA-verksamheten avser att genomföra denna åtgärd.

Tidsplan

Denna åtgärds görs löpande och har därför ingen bestämd tidsplan

Kostnad

Beroende på ambitionsnivå kostar detta olika mycket. Att reagera då någon av tekniska kontorets eller VA-driftentreprenörens medarbetare upptäcker otillåtet vattenuttag kommer inte generera en så stor arbetsinsats.

Åtgärdsplan upprättat av

David Johannesson

VA-Avfallschef

Danderyds kommun

Tekniska kontoret

Box 74

182 11 Danderyd